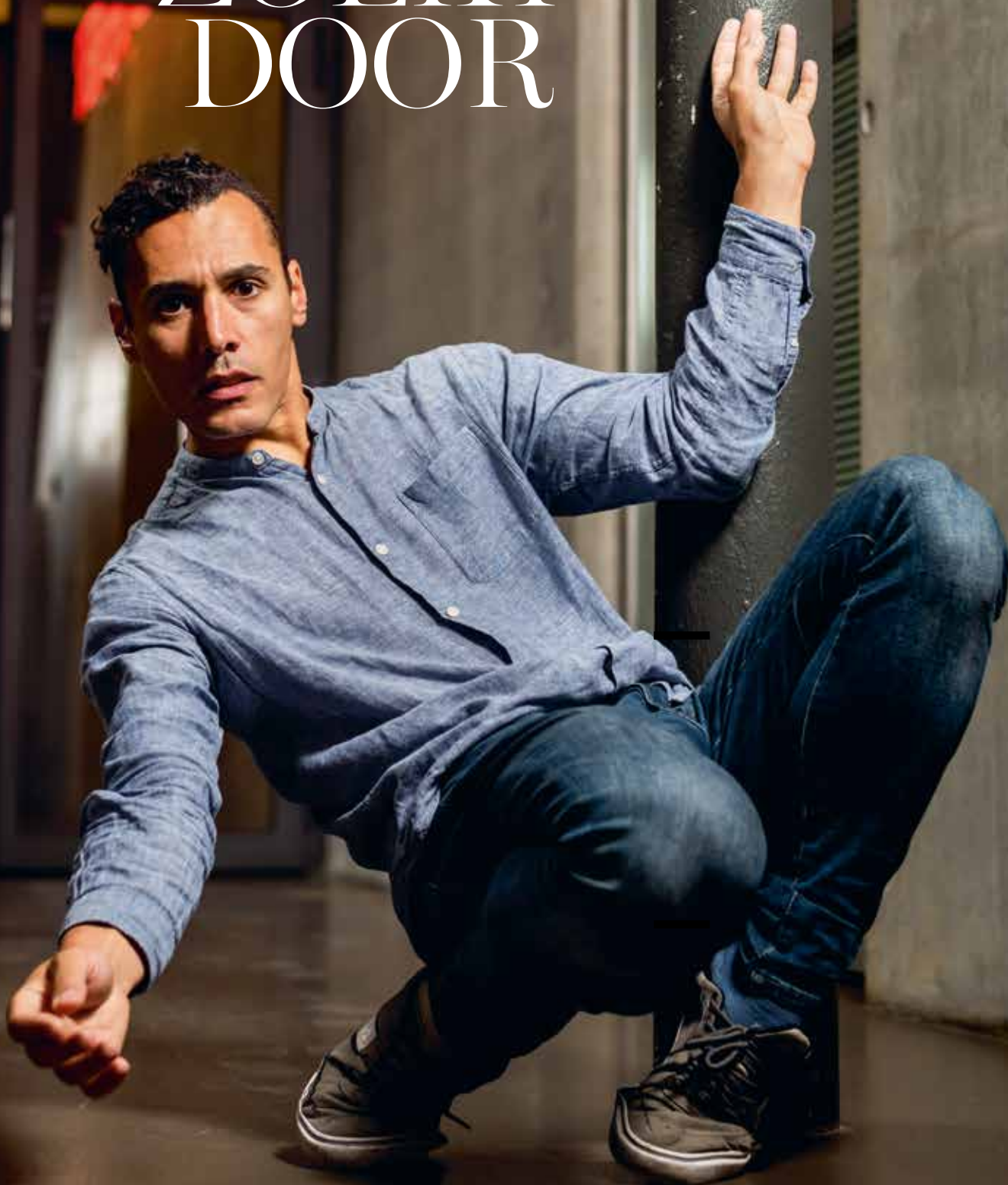

SAMIR CALIXTO ZOEKT DOOR

Na tien jaar vertrekt Samir Calixto (Brazilië, 1978) bij productiehuis Korzo in Den Haag. Zijn laatste voorstelling daar, *SEEKER * SOLO*, danst hij zelf. 'Ik stap een mooie grote leegte in en ben er niet bang voor.'

tekst Frans van Hilten

Als of hij corona voelde aankomen, plande Samir Calixto in februari zijn volgende repetities voor juni. Repetities livestreamen heeft hij bewust niet gedaan. 'Ik heb wel eens gezegd: we geven de mensen de gelegenheid niet om ons te missen. In plaats daarvan heb ik wat offtime genomen. Het belang daarvan wordt vaak onderschat, maar door veel te lezen en te denken, voelde ik dat het stuk veranderd was toen ik weer begon, het was rijker geworden.'

De cirkel is rond

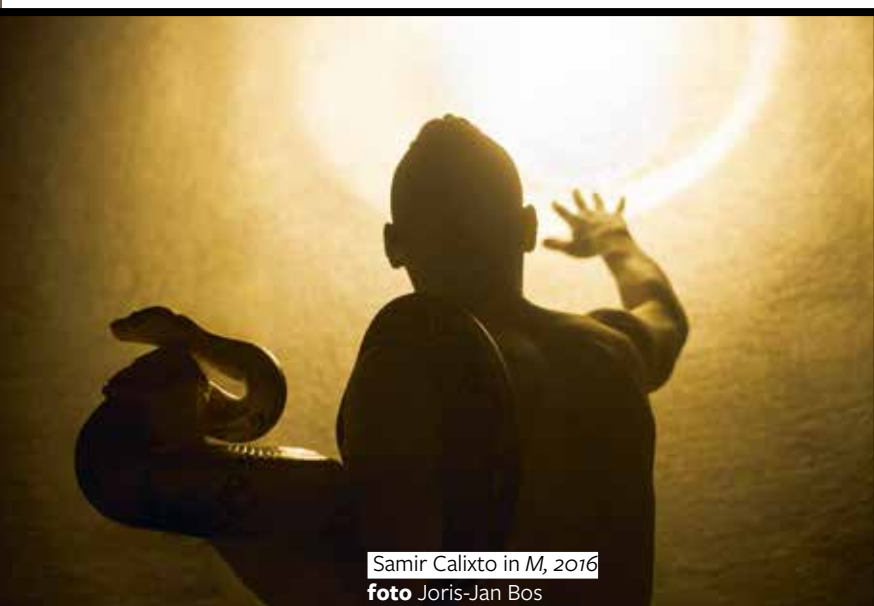
Eén van Calixto's eerste werken bij Korzo was *Winterreise*, een zoektocht van de mens naar zichzelf, gebaseerd op de liederencyclus van Franz Schubert. Ook *SEEKER * SOLO* gaat over zo'n zoektocht. 'De cirkel is rond, dat klopt', zegt Calixto. 'In zekere zin gaat al mijn werk over een reis, verpakt in verschillende gedaanten. In het stuk dat ik nu maak is die reis zo persoonlijk, dat het me vreemd leek als iemand anders dan ikzelf het zou dansen. Ik ervaar het als een afsluitend ritueel. Zelf dansen kan ik nu nog, maar ik ben

wel 41. Ik hoef minder te bewijzen dan toen ik net begon, maar de noodzaak om te communiceren, over te dragen wordt alleen maar groter. Geen boodschap, wel een ervaring. Ik voel me verantwoordelijk voor de indruk die ik op het publiek overbreng, wat ik in ze laat resoneren. De kracht van kunst gaat heel ver terug in onze cultuur; in de hoogtijdagen van het Griekse theater schreven dokters een bezoek aan een komedie of tragedie voor om te genezen. Tegenwoordig neigen we ertoe lichaam en geest gescheiden te benaderen, maar bedenk maar hoe je je voelt als je een verschrikkelijke film hebt gezien; daar reageert je lichaam ook op.'

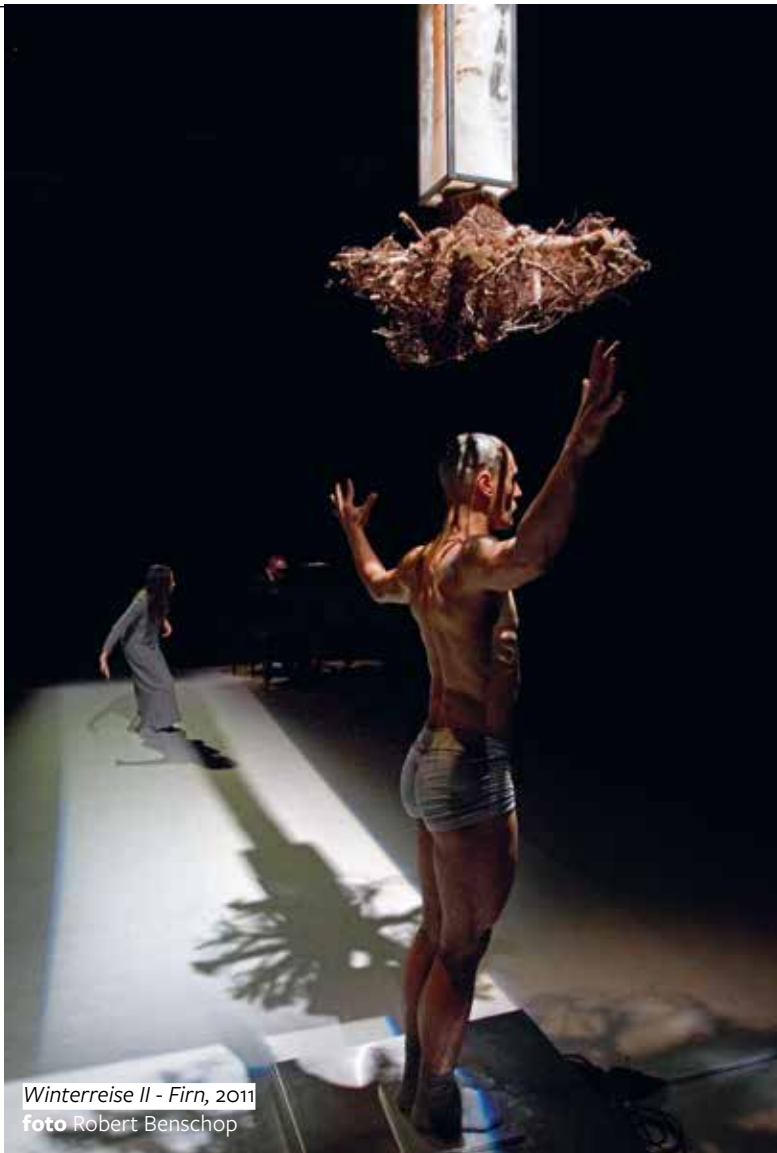
Muziek speelt altijd een belangrijke rol in Samir Calixto's werk. 'Ook hier wil ik graag weer koppelen wat van elkaar los is geraakt. Muziek en dans zijn in de diepste zin met elkaar verbonden. Ooit begon het met een trommel en een lichaam. Ik kan muziek niet alleen maar kiezen om een geschikte sfeer te krijgen. Er moet een link zijn met de ideeën van de componist, de context.' Voor *SEEKER * SOLO* gebruikt Calixto ritueel getinte muziek van de Armeens-Griekse mysticus en componist George Gurdjieff.

Onderzoekend persoon

'*SEEKER * SOLO* gaat over zelfontdekking in turbulente tijden. Een man doorloopt het proces richting een meer verheven versie van zichzelf. Daarbij kijkt hij zijn duistere kanten, zijn escapisme en zijn kwetsbaarheden recht in het gezicht. Het lichaam kan dat als geen ander vertalen. Zoiets alleen met de geest bevatten is niet genoeg. Natuurlijk is het werk ook een reflectie van hoe je je als kunstenaar blijft ontwikkelen. Je hebt uitbarstingen van creativiteit, maar ook momenten dat je vastzit. We doen alsof een carrière lineair is – in het geval van een choreograaf: je maakt iets nieuws, dan ga je optreden en dan doe je een toer –, maar je belandt ook

Samir Calixto in *M*, 2016
foto Joris-Jan Bos

Winterreise II - Firn, 2011
foto Robert Benschop

Paradise Lost, 2015
foto Joris-Jan Bos

**'KUNST VOEDT DE GEEST
EN IS DAARMEE VANZELF
NUTTI G.'**

wel eens in een crisis, loopt tegen je eigen grenzen op in je mogelijkheden om uit te drukken wat je wilt zeggen. Tegelijkertijd moet je wel een stuk afleveren.'

'Ik ben een heel onderzoekend persoon, ik heb nogal eens een filosofische kijk op dingen. Dat lijkt een paradox met dans, die om beweging draait. Maar ik probeer de valkuil te vermijden om me op die lineaire carrière te richten; ik kijk hoe ik mezelf kan ontwikkelen, als persoon áchter de artiest, maar ook de dansers om me heen. Werken met mij is altijd meer dan alleen werkervaring. Het vraagt veel bezieling en een persoonlijke investering – er zijn makkelijker manieren om je geld te verdienen

DANSBIO SAMIR CALIXTO

- Geboren in 1978 in São Paulo, Brazilië.
- Volgt in Brazilië diverse opleidingen op het gebied van toneel, klassieke zang en dans. Is op dansgebied grotendeels autodidact.
- Komt in 2004 naar Europa en richt zich definitief op de dans. Werkt voornamelijk als freelancer en is van 2009 tot 2020 verbonden aan productiehuis Korzo in Den Haag.
- Eerste avondvullende werk: *Winterreise Tetralogy* (2012, Holland Dance Festival).
- Andere belangrijke werken bij Korzo: *4 Seasons*, *M*, *Summa* en *W*.
- Prijzen:
 - 1999 - 1e prijs Nascente/ Abril Festival voor eerste solo *Eros*.
 - 2013 - nominatie ZWAAN meest indrukwekkende choreografie voor *4 Seasons*.
 - 2014 - Eerste BNG Excellent Talent Dance Award; zet geldbedrag voor financiering tournee *4 Seasons* in.

foto Tessa Veldhorst

Winterreise I - Névé, 2010

foto Robert Benschop

dan als danser – maar het is iets wat van waarde blijft voor het leven. Dansers zijn misschien wel de meest kwetsbare van alle kunstenaars. Ze stellen hun energie in dienst van het idee van een choreograaf. En dat terwijl een dansstuk zonder choreograaf denkbaar is, zonder dansers niet. Toch zijn de dansers zowel financieel het kwetsbaarst als fysiek. Ik droom van een eigen groep waarin het niet alleen om dansen gaat, maar waar de dansers ook lessen in filosofie krijgen. Dat versterkt ook het dansen. We ontwikkelen als maatschappij veel materiële zaken, maar we kunnen beter onszelf ontwikkelen in wie we zijn.'

Ook in de kunsten worden niet altijd de juiste zaken 'ontwikkeld', vindt Calixto. 'Beter dan instituten creëren voor ontwikkeling kun je omstandigheden scheppen waarin mensen zichzelf kunnen ontwikkelen. Als je ook over andere dingen discussieert en nadenkt dan over dans, komt die groei vanzelf. Je ziet steeds meer dat kunst wordt beschouwd als een instrument om sociale issues aan te pakken. En de vraag die dan wordt gesteld is: is deze kunst nuttig of niet? Die kortzichtigheid zie ik in het hele culturele veld en instituties omarmen dat. Maar kunst is er om de geest te voeden en is daarmee dus vanzelf nuttig.'

Risico nemen

Choreografen kunnen vaak niet meer zo'n lange tijd bij een productiehuis blijven als Samir Calixto bij Korzo. Dat vindt hij een slechte ontwikkeling; een cultuurperiode van vier jaar is veel te kort. Hij vertelt: 'Ik kwam hier werken in de laatste dagen dat André Gingras nog actief was. Hij, maar ook generatiegenoten als Bruno Listopad en Ann Van den Broek, hadden een prachtige atmosfeer om zich heen van risico nemen en een artistieke diepgang in alles wat ze deden. Hoe wil je dat bereiken binnen

4 Seasons, 2013 foto's Robert Benschop

vier jaar? Dans- en andere cultuurinstellingen willen meer kunstenaars zich laten 'ontwikkelen', maar waar ontwikkelen we dat talent dan precies voor? Er komen steeds meer makers, tegelijkertijd zijn er nog maar heel weinig productiehuisen en regionale gezelschappen over waar ze kunnen werken. En zelfstandig voet aan de grond krijgen lukt je ook niet in vier jaar. Daardoor zijn er nu veel kleine initiatieven, die voor een groot deel niet met elkaar communiceren. Het is heel gefragmenteerd.'

Dankbaar

Calixto is dankbaar voor alle kansen die hij zelf bij Korzo heeft gekregen en die dankbaarheid geldt in het bijzonder voormalig artistiek directeur Leo Spreksel en voormalig artistiek leider dans Stacz Wilhelm. 'Zonder deze twee mannen was mijn werk denk ik niet gekomen tot waar het nu staat. Zij hebben een fundamentele

rol gespeeld in het behoeden van de toch al schaarse ruimte voor eigentijdse dans in Nederland. We hebben meer mensen nodig zoals zij, mensen die hun leven wijden aan de zaak van de dans zonder hun sterke artistieke visie te compromitteren.'

Bang voor een zwart gat na Korzo is Calixto niet. 'Nu ben ik nog met *SEEKER* *SOLO bezig. In Duitsland gaat mijn eerste werk op muziek van Bach in première. Misschien herneem ik wel bepaalde stukken die nog nooit getoerd hebben. Ik stap een mooie grote leegte in en ik ben er niet bang voor. Het leven heeft me nog nooit in de steek gelaten en altijd weer iets ongelooflijks gebracht.' ◀

Website Samir Calixto:

www.samircalixto.com

Landelijke tournee *SEEKER* *SOLO
vanaf 8 oktober:

www.korzo.nl/nl/agenda/seeker-solo